

Посткомуністичні трансформації

Кредити та кількість
годин:

4 ECTS; 120 годин: 12 лекційних, 20 практичних, 2
консультації, 86 самостійної роботи; екзамен

I. Опис навчальної дисципліни

Цей курс спрямований на вивчення змін, що тривають у посткомуністичних країнах з початку 90-х рр. ХХ ст. Курс складається з двох частин: теоретичної і прикладної. У теоретичній частині увага буде зосереджена на вивченні підходів, чинників та наслідків змін, а у прикладній ми порівнюємо політичні зміни в Україні із східноєвропейськими країнами з одного боку та Росією і Білоруссю – з іншого.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу вбачається у поясненні причин різних результатів трансформацій у посткомуністичних країнах і ролі ендогенних та екзогенних чинників у цьому процесі. Основне **завдання** курсу полягає у з'ясуванні того, як специфічні зв'язки між структурами та акторами, які діють ззовні та всередині країни, призводять до різних політичних наслідків.

Завдання навчальної дисципліни – розвинути та набути такі компетентності:

ЗК 5. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ФК 1. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ФК 3. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ФК 4. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку в різних контекстах їх функціонування.

ФК 6. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

ФК 9. Здатність комплексно аналізувати та розуміти особливості функціонування публічної політики, політичних інститутів та процесів в Україні та країнах Центрально-Східної Європи.

III. Результати навчання

Здобувачі освіти оволодіють такими програмними результатами:

ПРН 1. Застосовувати для розв'язування складних завдань політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПРН06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПРН 10. Комплексно аналізувати та розуміти особливості функціонування публічної політики, політичних інститутів та процесів в Україні та країнах Центрально-Східної Європи.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	Як вивчати трансформації? Основні питання трансформації. Підходи до пояснення трансформацій. Результати: демократії, автократії та гібридні режими.
2.	Від чого залежить успіх трансформації? Структури чи актори? Інституційний спадок чи інституційний дизайн? Вплив середовища.
3.	Демократичні і недемократичні держави. Зв'язок держави і демократії. Ознаки демократичної держави: вибори і верховенство права. Типи політичних режимів.
4.	Вимірювання демократії і демократизації. Категоріальні та градаційні визначення. Індекси демократії. Агрегування показників на шкалах. Приклад України.
5.	Гібридні режими Традиційні і новітні інтерпретації гібридності. Ознаки гібридності. Стабільність і зміни гібридних режимів Гібридизація політичного режиму в Україні.
6.	Невдалі приклади демократизації. Класифікація країн. Що руйнує демократію? Хто руйнує демократію? Що робити?
7.	Посткомуністична Європа і пострадянські країни. Занепад комуністичних режимів у 1989-1991 рр. Створення нових демократій. Варіанти посткомуністичних трансформацій: демократизація, гібридизація і повернення до авторитаризму.
8.	Посткомуністичні зміни в Україні. Перспективи і загрози на шляху демократизації України. Чому Україна опинилася у пастці «гібридності»? Мотиви еліт у гібридних режимах. Реакція суспільства на дії еліт: події 2004 і 2014 рр. у порівняльній перспективі. Чи змінився політичний режим в Україні після Революції гідності?

